

ἔχει τὴν φιλίαν ἡμῶν ἐν οἷς θέλεις, ἔχων πάντοτε τὰ σὰ προνόμια, ὡς καὶ οἱ πρὸς σοῦ Πατριάρχαι εἶχον¹. » Οἱ Γεννάδιοι πολλῶν διὰ Βερατίου² ἀξιωθεῖς τιμῶν, καὶ πολιτικὴν περιβληθεῖς ἔζουσίαν ἐφόδιων τῶν κατὰ τὸ Κράτος Χριστιανῶν, πρὸς τακτοποίησιν τοῦ ἔθνους κατά τε τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἔθιμά του προσεκάλεσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τοὺς φυγάδας καὶ λογίους τοῦ ἔθνους τοὺς περιλειπομένους³, μετεκχλέσατο ἐκ Τραπεζοῦντας καὶ ἀλλαχθεν τὰς ἔξορίστους εὐγενεῖς οἰκογενείας τῶν Ἑλλήνων, συνεκέντρωσε περὶ ἑαυτὸν, περὶ τὸ Πατριαρχεῖον, διὰ τοῦ ἔξοχον καὶ ἐπίσημον λεύψινον τοῦ ἔθνους. Τὸ Πατριαρχεῖον ἦν ἡ μόνη πηγὴ, ἀφ' οὗ ἀνεφέροντο δεήσεις περὶ τῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν ἔζουσίαν καὶ τάναπαλιν⁴ διὰ δὲ τὴν διάταξιν τῶν παρεμπιπτουσῶν ὑποθέσεων ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ κοσμικῶν, ἐδεῖτο βοηθῶν καὶ λειτουργῶν λογίων καὶ ἐμπείρων διον ἔνεστιν⁵. Ἡ ἀνάγκη αὕτη προύκάλεσε τὴν συγκρότησιν συστήματος λακίων ἐκ τοῦ λογιωτέρου μέρους τοῦ ἔθνους, καλουμένων Κληρικῶν καὶ Ἀξιωματικῶν (Οφφικιαλίων) τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας, οἵτινες ἐφρόντιζον περὶ τῶν ἔθνικῶν συμφερόντων. Ἐξαρχος δὲ τούτων ἦν ὁ Μέγας Δογοθέτης, μετ' αὐτὸν δὲ εἴποντο ἔτεροι διαφόρους ἐπικλήσεις ἔχοντες, λείψανα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας⁶. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ Πατριαρχείου μετάθεσιν ἀπὸ τῆς Ἅγίας Σοφίας πρῶτον μὲν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (Σουλτάν Μεχμέτ τζαμισί)

(1) Πατριαρχικ. Ἰστορ. Κωνσταντινουπόλεως ἐν Turcograec. σελ. 108. Μελετίου Ἐκκλησ. Ἰστορ. Γ'. 370.

(2) Turcograec. σελ. 108. Φραντζῆ ἐν τέλει τοῦ Γ' Κεφαλ. Hammer's Geschichte des Osmanischen Reiches, Band I, Buch XIII, 427 (εκδ. Pesth, 1834).

(3) Τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀντώνιος ὁ Καντακουζηνὸς κληρονόμος τῆς λαμπρᾶς βιβλιοθήκης τοῦ πατρός του, ἦν εἶδεν δὲ Γερλάχιος, δημοπρατηθείσης μετὰ τὸν τοῦ Ἀντώνιου θάνατον. Turcograec. σελ. 203. 509. Fabric. VII, 793. VIII, 79.

(4) Κούμα Ἰστορ. τῶν ἀνθρ. πράξ. IB' 532.

(5) Κωδίνον Κουροπαλάτου Περὶ τῶν Ὁφφικιαλίων τοῦ Παλατίου Κωνσταντινουπόλεως καὶ περὶ τῶν Ὁφφικίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (εκδ. Βόνης). Χρυσάνθου Νοταρᾶ Συνταγμάτιον περὶ τῶν Ὁφφικίων τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἐν Τεργοδίστῳ 1715.